

НАШЕ ЖИТ'Я

УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС
UKRAINIAN NEWSPAPER "OUR LIFE"

ЧИСЛО 15 (47).

9-го БЕРЕЗНЯ 1946 РОКУ

ВИХОДИТЬ
ДВІЧІ НА
ТИЖДЕНЬ
ЦІНА 20 ПФ.

РІК II.

Що діється в Польщі?

До нашої Редакції попало кілька польських часописів із Польщі, а саме: орган ППС (Польської Соціялістичної Партиї) — "Роботнік", орган ППР (Польської Робітничої Партиї) — "Голос люду", орган СЛ (Стронництва Людового-Селянської Партиї) — "Дзенік людови" та часопис "Репатріант", друкований у Варшаві для поляків за кордоном.

Хоч часописи ці не найновіші дати, то все ж із них можна вчитити багато і уявити собі, що діється в Польщі. Перше враження — в Польщі велика дорожнечя. Часописи, що коштували перед війною 25 грошей, коштують тепер 2 і більше золотих (вчезверо більше). І так з усіми предметами першої потреби та з харчем. Спекуляція розвивається до небувалих меж, влада має з цією пошестю багато мороки. По всій Польщі йде жвава відбудова, але хаос в адміністрації та запекла політична боротьба дуже її утруднюють. Велику активість проявляють нелегальні політичні угруповання, що стоять під впливами лондонського уряду та ген. Андерса з Італії. "Бойкі" цих угруповань нападають часто на державних урядовців та ведуть пропаганду проти варшавського уряду, уважаючи іх за совітських попілчників. У цій акції бере дуже жваву участь молодь, не тільки університетська, але й гімназійна. Вся польська преса має "ліве" забарвлення і тому гостро засуджує "вибрики" молоді та членів АК (Армії Крайової), називаючи їхні дії реакційними та фашістівськими. Тон усієї преси — просовітський і протянглійський. Вона гостро атакує польську верхівку за кордоном, про яку пише, що вона хотіла б повернути реакцію та владу санациї (партиї ОЗН). При цій нагоді нагадується, як то неславної пам'яті польські політики перед війною гостили в Польщі Герінга та Геббельса.

У вступних статтях преса признається, що в Польщі хаос, моральний занепад та неорганіованість і бюрократія. Надужита урядовців розглядає т. зв. наглий суд, що може звільнити від вини і каря або присудити на кару смерті. Цим судам підлягають також усі політичні злочини, убийства та інші злочини.

Преса реєструє всі випадки насильства проти поляків у західних зонах окупованої Німеччини, атакуючи "польську реакцію" та окупаційну владу. Іх підозрює преса в агітації проти польського уряду в Варшаві.

Польська преса, гол. соціялістична, пропагує об'єднання всіх польських

партий, що повинні в майбутніх виборах виставити один виборчий список. Мін. Міколайчик, голова селянської партії відмовився від спільногого фронту. У відповідь на це вся преса накинулась на нього, називаючи його реакціонером та слугою фашизму.

Внутрішня ситуація в Польщі — це тема звіту англійських послів, що іздили туди, та тема світової преси та радіо. В Англії та Америці заявляють офіційно, що становище мін. Міколайчика «дино-правильне» та що уряди ЗДПА та Англії не зможуть погодитися на перенесення виборів у Польщі, що повинні відбутися в червні ц.р.

Західні союзники вбачають в акції створення единого виборчого блоку в Польщі намагання уряду усунути з життя всяку опозицію, а спроба відкладення виборів на дальший час має остерегти урядову партію від провалу бо селянська партія, що несе керес мін. Міколайчика, користується в Польщі найбільшими впливами.

Американські урядові кола звертають увагу, що західні союзники визнали тимчасовий польський уряд під підставою умовою, що в Польщі відбудуться вільні, загальні вибори. Ця передумова вказана також у протоколі постдамської конференції.

(к о с)

Про долю емігрантів

Франкфурт) — Американське міністерство закордонних справ офіційно заперчило, немов би в Ялті підписано таємну угоду про насильну репатріаціюsovітських громадян до ССРР. Порозуміння в Ялті, про що оголошували в пресі, обумовлює репатріацію до ССРР тихsovітських громадян, що служили в німецьких одностроях і не мали документів про звільнення з червоної армії. Ця угода не зачіпає тих осіб, що походять з територій прилучених до ССРР після 1. вересня 1939 року.

З цим числом видаємо "Додаток" ч. 10. та позачерговий "Додаток", присвячений Тарасу Шевченкові, друковані фотографічним способом.

Редакція.

ШЕВЧЕНКО і демократія

Нема, мабуть, між нами такої політичної чи ідеологічної групи, щоб її поодинокі заступники не присвоювали Шевченка. Усі шукають у творчості Шевченка виправдання для своєї ідеології й опори для своєї програми і тим самим силкуються "використати" Шевченка для своїх політично-ідеологічних прагнень. Характеристично, що кожний, одягаючи Шевченка в свої шати, знаходить у творчості поета відповідні цитати, якими "доказує" правдивість свого твердження.

Це свідчить з одного боку про те, яка широка, глибока й багатогранна була творчість нашого поета, а з другого — про той величезний вплив, що його й досі має Шевченко на нас усіх.

Коли ми хочемо сказати кілька слів про Шевченка й демократію, то не тому, щоб ще раз попробувати підстригти поета під свій гребінець, звузити його, звульгаризувати. Такі спроби Шевченкові не шкодять, а дрібним »політичним спекулянтам« не роблять ні чести, ні користі.

Шевченко, без сумніву, був демократом у західно-европейському (а тепер і американському) розумінні цього слова. Передусім, він визнавав соціальну рівність усіх людей, бож, на його думку, »усі на цім світі — і цариця, і старчата — Адамові діти«. І майбутню Україну в світлі цієї ідеї він уявляв без »холопа і пана«. А як у той час, коли він жив, соціальний лад був далекий від цього ідеалу, то він і закликав до боротьби з цим лихом, до боротьби з конкретними носіями рабовласницького ладу — царями й панами-поміщиками. Царів він називав »катами«, »розбійниками«, »людоїдами«, »весьвітніми шинкарями... Не краще характеризував він і панів, що робили пекло на землі, знущаючися з своїх кріпаків. Це були ті, що »латану світину з каліки здіймали, з шкурюю здіймали«.

Але не тільки проти соціального поневолення повставав наш великий поет, — він був і проти національного панування народу над народом. Цей мотив, мотив національно-визвольної боротьби поневоленого українського та інших народів, наявний у багатьох його творах. Він вірив у те, що "встане Україна і розвіє тьму неволі", але ж не забував він і

З усього світу

Справа Ірану

(Лондон) — Переговори іранського прем'єра зі Сталіном у Москві ще не закінчені. Досі не досягнуто порозуміння в справі виводу всіх совітських військ з Ірану. Іранський уряд пропонує, щоб цю справу передати на розгляд Ради Безпеки ОЗН. Уряди Англії й Америки вислали до СССР ноту з проханням з'ясувати совітську позицію в іранській справі. СССР ще не відповів на цю ноту.

Франція проти центрального німецького уряду

(Париж) — Французький міністр закордонних справ Бідо заявив, що Франція не може погодитися на те, щоб Німеччина мала центральний уряд, доки не буде достаточно розв'язана справа визначення західних кордонів Німеччини. Крім того, Франція дотрагається інтернаціоналізації Рурщини, що завжди була військовим арсеналом Німеччини. Якщо вже й повстане центральний німецький уряд, то він мусить підлягати контролю Союзної Ради в Берліні.

* * * У Бремені відбуваються наради представників 4-х великорішав у справі харчового стану в Німеччині.

молдаванина та фіна, як також кавказьких народів, що їх саме тоді російський царат намагався підбити.

Ясна річ, що це та ідея, що її й тепер визнають усі справжні демократи, зокрема творці атлантистської хартії. Так само ясно, що п'єт був проти всіх і всяких диктатур, хочби якими гаслами, може й демократичними, вони не окличували своїх людененависницьких систем.

Отже Шевченко — це не тільки давній борець за рівні людські права, а живе гасло сучасної демократії; з його іменем український народ з повним правом стоїть поряд з іншими демократичними народами у боротьбі за світлі ідеали людства. П. К.

Нова конституція в Японії

(Токіо) — В Японії відбуваються дадекосяжні зміни у всіх ділянках життя. Після того, як японський цісар Гірогіто оголосив над могою своїх предків про воєнну поразку японської армії та падіння Японії, він намагається йти демократичним шляхом та допомагати у відбудові країни. На одному зібраних Гірогіто заперечив, немов би японський цісарський рід походить від Бога. Ця заява викликала не тільки в Японії, але й у цілому світі велике враження, бо вона свідчить про те, що Японія зриває з своєю дотеперішньою традицією. Цісар Гірогіто шукає зв'язку з народом, відвідує фабрики та говорить з представниками японського населення — все це небувалі досі події.

З головної Кватири ген. Мек Артура наспіла вістка, що в Японії опрацьовано нову конституцію. Нова форма ладу буде демократичною, і вся виконавча влада належатиме народові в особі його обранців. Цісар репрезентуватиме державу, але не матиме ніякого впливу на працю уряду.

Страйки в ЗДПА

(Нью-Йорк) — Страйк на автомобільних виробнях Дженнерал-Мотор в Детройті триває уже понад 100 днів, і безупинні конференції в цій справі залишаються ще без успіху. Також у Філадельфії на виробнях Дженнерал-Електрік — Компанії страйкарі не приступили до праці. Через страйки у всіх частинах країни виробництво промислових товарів упало до найнижчого рівня останніх 5 років. Робітники домагаються підвищення платні, але власники фабрик проти цього.

Секретарка Гітлера арештована

(Травнштайн) — Приватна секретарка Гітлера, 50-літня Павла Тім арештована на австрійському кордоні. Її обвинувачують у переховуванні військового добра. З документів, знайдених при обшуку, виходить, що вона ввесь час була в зв'язку з Гітлером та

Ген. Франко мусить відійти

Становище ген. Франка, диктатора Еспанії, дуже захищане на міжнародному полі. Останні виступи ген. Франка і переслідування членів демократичних партій викликали в цілому світі велике обурення. Французький уряд узяв у свої руки ініціативу проти тоталітарного режиму в Еспанії і спільно з Англією та Америкою, опрацював текст ноти, що одночасно з'явилася в Парижі, Вашингтоні й Лондоні. В ноті говориться: доки в Еспанії пануватиме тоталітарний режим, Еспанія не зможе мати ніякої співпраці з тими державами, що належать до ОЗН. Нота висловлює надію, що еспанські патріоти за кордонами Еспанії нав'язуть тісний зв'язок з демократичними колами в країні і доведуть до зміни фашістського режиму без кровопролиття й внутрішньої війни. Далі в земінини західних демократій з Еспанією залежатимуть від розвитку подій у цій країні.

Ще перед проголошенням ноти ген. Франко вислав до урядів Англії та Америки протест проти акції, спрямованої на нього заявляючи, що Еспанія не може допустити до нової комуністичної революції. Нота підкреслює, що змін в Еспанії домагаються найбільше комуністи та що ці зміни не принесуть великої користі західним державам.

Франція не одержала цієї ноти ген. Франка, але розвиток подій показує, що дні ген. Франка почислені, і він мусітиме зйти з свого становища та передати владу ліберально — демократичним колам. Одночасно з нотою західних великорішав з'явилась у Вашингтоні "блакитна книга", в якій доказано документами та особистою кореспонденцією Гітлера з ген. Франком, що Еспанія під час війни тісно співпрацювала з гітлерівською Німеччиною.

Оголошення ноти та "блакитної книги" треба вважати за останній і найважніший компромітативний чинник, що приневолить ген. Франка зректися влади або буде причиною вибуху нової громадянської війни.

(лик.)

визначними гітлерівськими діячами. Вона зможе розказати багато цікавого про нацистських фюрерів.

Слово Черчіля

(Лондон) — В залі одного з американських університетів колишній прем'єр Англії Вістон Черчіл виголосив велику промову. Збори відкрив през. Трумен. Черчіл заявив, що він говорить від власного імені, як приватна особа, але слова його надихані журбою за майбутнє і тривалий мир світу. На його думку, ЗДПА і Англія повинні піти на найтісніший союз, співпрацювати разом, навіть так, щоб ці держави, надавали спільногромадянства членам своїх народів. Співпраця ЗДПА і Англії повинна спиратись на засади хартії ОЗН, як найкращої бази для співпраці.

Прем. Черчіл остеріг перед великими небезпеками, що можуть довести до поважних ускладнень. Він заявив, що англійський народ і він сам має великий подив щодо совітського народу і свого товариша зі зброї в останній війні генералісимуса Сталіна. Англія добре розуміє намагання ССР, якими він хоче забезпечити собі належнє місце в світі. Однаке він уважає за свій обов'язок звернути увагу на деякі явища, що поважно загрожують мирові, та

Звіт із Польщі

(Лондон) — З Польщі повернулася комісія англійських послів, що оголосила звіт з своєї подорожі. Два консервативні посли, члени делегації, відмовилися підписати цей звіт, вважаючи, що він не зовсім відповідає дійсності.

У звіті пишеться, що життя в Польщі нормалізується, йде віdbудова та небагато насилиств з боку адміністрації. Совітські представники не втручаються у внутрішні справи Польщі, але населення наставлене ворожо до совітської армії, що перебуває на території цієї держави.

З Варшави наспіла вістка, що намагання соціалістів та лівих елементів створити в Польщі єдиний фронт, що мав би виставити спільний виборчий список, розбилися, бо голова селянської партії мін. Міколайчик не погоджується на це. Міколайчика ліва преса назвала реакціонером та служителем фашистівським інтересам.

дати звіт про ситуацію в деяких країнах Європи. Ніхто не відає, що відє в найближчому майбутньому ССР та комуністична партія. Від Штеттіна по Тріест опустилася залізна завіса, за якою опинилися старі столиці: Берлін, Відень, Прага, Београд, Варшава, Софія, Будапешт і Букарешт. У цих державах панує поліційна система, і за виміром Чехо-Словаччини немає справжньої демократії. Велике занепокоєння панує в Туреччині та Ірані в зв'язку з натиском Москви. У всіх державах, що є за залізною завісою, іде намагання передати всю владу одній тоталітарній комуністичній партії, яка кермує всім життям. Там запанували не тільки московський вплив, але й щораз більша контроля Москви. В Німеччині фаворизують ліві партії та намагаються створити однопартійну систему. Насаджений Москвою польський уряд, підбядьорений большевиками, допускається недозволених дій проти німецького населення, що його міліонами викидається з німецьких теренів, безправно загарбуючи німецькі землі. Усе це велика загроза для миру.

У всіх державах світу, за виміром Англії та ЗДПА, "п'ята колона" — комуністична партія, кидає щораз виразніший виклик демократичній та християнській цивілізації, слухаючи спіло вказівок із Москви. Невірю, сказав Черчіл, щоб ССР хотів війни. Нам треба негайно, ще 1946 року порозумітися остаточно з ССР, бо може бути західно. Грунтом для порозуміння має бути ОЗН. Нехай ніхто не пробує недоцінювати могутності ЗДПА і Англії, що спільними силами можуть протиставитись усій агресії. Співпраця цих двох держав — найкраща гарантія миру. Труднощі, що їх переживає Англія, будуть переможені, як це було й досі.

Промова Черчіля викликала у всьому світі великий відгомін. Вся преса світу широко коментує його промову, думки американської преси поділені, в англійській гостро-критичне наставлення. Совітська преса і радіо не оголосили промови Черчіля. Деякі англій-

Німецька безсоромність

(Мюнхен) — В Мюнхені відбулися передпарламентарні збори, на яких промовляв також ректор німецького мюнхенського університету проф. др. А. Рем. У своїй промові він сказав, що німецькі університети за часів гітлеризму ще служили націонал-соціалістичній ідеології, але виключно науці. Щодо американських та англійських університетів, то від них німецькі університети не багато можуть навчитися.

Заяви проф. Рема зустрілися з гострою відповіддю баварського прем'єра Гегнера та американського часопису німецькою мовою "Ді Ноє Цайтунг". У редакційній статті цього часопису говориться, що думки проф. Рема не висловлюють академічної свободи, але високо неакадемічну безсоромність. З цих думок стає ясним, що ректор Рем не гідний перевиховувати німецьку молодь.

* * * Американська військова влада виробляє стрільба, кермовані при допомозі радару, які мали б оборонити американський континент від атомових бомб.

* * * ОЗН оголосила 26-й список урядово стверджених воєнних злочинців. Досі вічисляє від 11.650 осіб.

* * * Маннергейм, маршал і президент Фінляндії дімісіонував.

* * * В Лондоні відбудуться 1948 року олімпійські ігрища.

ські часописи, серед них щоденник "Таймс", визнають, що промова Черчіля була надто гостра, але світ треба охоронити від війни й тиранії, а тому краще всі спірні проблеми обговорити прилюдно та не допустити до прикріх несподіванок.

В американській Палаті Репрезентантів відбулася жвава дискусія над виголошеною промовою прем. Черчіля. Деякі сенатори заявили, що Черчіл зробив свою промовою велику послугу для цивілізації та для людей доброї волі. Інші критикували пропозиції Черчіля в справі створення єдиної англо-американської великороджави, стверджуючи, що він проповідує поворот до старої системи розділу світу на дві сфери впливів.

Урядові англійські кола оголосили, що їм нічого не буде відомо про зміст промови колишнього прем'єра Англії, і не вони її інспірювали.

З українського життя

В АВГСУРЗІ:

Наукова конференція

2. і 3. березня ц. р. в м. Авгсбурзі відбулася спільна конференція (сесія) двох груп УВАН^у—літературознавчої та мовознавчої. Сесія була присвячена 75. роковинам смерті Лесі Українки.

У зв'язку з цим члени літературознавчої групи зробили доповіді про Лесю Українку та її творчість, а саме: проф. Д. Дорошенко—спогади про Лесю Українку, проф. С. Драгоманів — також, проф. В. Петров — "Касандра", проф. П. Оксаненко — "Джерела блакитної троянди Лесі Українки".

Проф. В. Петров у своїй доповіді дав глибоку аналізу ідейного змісту "Касандри" та її образів (Гелена, Касандра). П. Оксаненко показав науково—психологічні засновки, відбиті в образі геройні п'єси "Блакитна троянда", — любові, як також простежив історію тексту, зокрема тексту російського перекладу.

Окрім на вужчому засіданні проф. В. Петров зробив доповідь на тему "Проблеми українського літературознавства за 25 років", (від 1920 до 1945 р.) і в тій доповіді освітлив основні напрямки й ідеї, що були виявлені в українському літературознавстві за цей період (народництво й антинародництво, спроби нового усвідомлення українського історико-літературного процесу, історична поетика Потебні й інше).

На засіданні мовознавчої групи були зроблені такі доповіді: проф. Я. Рудницький — "Завдання українського мовознавства на еміграції"; проф. П. Ковалів — "Фонематичний склад української літературної мови"; проф. Ю. Шерех — "Галицькі впливи в українській літературній мові" (один розділ з цієї праці, що охоплює другу половину XIX в.); проф. В. Чапленко — "З українського мовотворення другої половини XIX століття" (розділ з "Історії української літературної мови", що над нею він працює).

Слід відзначити змістовну доповідь проф. Я. Рудницького, що в ній доповідач намітив конкретні завдання українського мовознавства на чужині, як у царі-

ні науково - дослідній (укладання етимологічного словника, доведення до кінця академічного українсько-російського словника), так і в царині практично-організаційній (фототипічне перевидання Грінченкового словника, утворення розсипної бібліотеки).

На організаційному засіданні мовознавчої групи були прийняті нові члени і обрано керівника (проф. Я. Рудницького). В. Ч.

З'їзд Діячів Українського Театрального Мистецтва

Зібрані на з'їзді Діячів Українського Театрального Мистецтва, що відбувся 27-28. лютого 1946 року в Авгсбурзі, "Сомме-ка-зэрнс", заслухавши доповіді та дискусії, стверджують:

Хоч на терені американської зони діє в Авгсбурзі театр під мистецьким проєдом В. Блавацького, що своїми високо-мистецькими виставами гідно держить прапор українського театрального мистецтва.

Хоч деякі театральні групи намагаються стати на шлях правдивого мистецтва, маючи в своему складі кваліфікованих і талановитих акторів чи режисерів;

Хоч більшості працівників українського театрального мистецтва дорога справа українського театру на еміграції, і вони, як можуть, виконують своє відповідальне завдання; — однак сьогоднішній стан цього ж театрального мистецтва на еміграції в загальному незадовільний а причин:

1) Роздріблення мистецьких театральних сил на поодинокі групи, що іх складлива діяльність має на меті не плекання мистецтва, але комерцію.

2) Брак розуміння потреби організованості вартісних мистецьких сил, що діють самопас.

4) Підтримка, толерування та латання таборових фінанс в з прибутків театральних груп на низькому мистецькому рівні, а то й без нього.

4) Нікіллівий вплив псевдомистецьких груп на глядача.

5) Неграмотність та дрібно-міщенське розуміння в Управах деяких таборів ролі українського театру на еміграції, як напр. визиск з боку Управи табору в Карлсфельді, що його очолюють пп. Топорович, Квасниця, Козловський та інші, професійних театральних груп окрім мистецтв, примушує цих мистецтв провести бойкот згаданого табору до часу оздоровлення взаємин:

З'їзд, як перший з'їзд діячів українського театрального мистецтва на еміграції, беручи на увагу стан справи, визнає за потрібне створити Об'єднання Мистецтв Української Сцени та долучає Правлінню Об'єднання доклади

всіх зусиль щодо впорядкування українського театрального життя та піднесення його на високий мистецький рівень. Во тільки в організованості та в повному розумінні відповідальності за свою працю всіх мистецтв української сцени український театр на еміграції сповнить поставлені перед собою високі завдання:

1) Високомистецькою поставою сценічних творів своїх і чужих авторів виховувати глядача та допомагати йому рости культурно.

2) Утверджаючи його національну свідомість, збуджуючи в ньому любов до рідного краю та національних традицій.

3) Високо підносити й боронити прапор українського театрального мистецтва серед своїх і чужих.

4) Посвятити себе цілком українській сцені.

5) Докласти всіх зусиль щоб у скарбницю світової культури внести її українські мистецькі надбання.

Культурна хроніка

НИМЕЦЬКЕ РАДІО ПЕРЕДАЄ УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ

Мюнхенська радіостанція гостинно дає час для виступів мистецтв—чужинців. Там недавно виступав перед мікрофоном український співак Матяш, що виконав кілька українських народних пісень з опери "Запорожець за Дунаєм".

ВІД РЕДАКЦІІ:

Повідомляється, що офіційна урочистість з нагоди прибуття о. Д-ра Василя Кушніра в нашому таборі не відбулася з тих причин, що Високодостойний Гість мусів від'їхати.

Редакційна Колегія.

ХТО МАЄ часописи "ПРОБОЄМ" і "НАШІ ДНІ" з творами Позиченюка — просимо позичити на пару днів до нашої редакції для передруку.

Галло, Зальцбург!

Дольницький Зенон! Чому не відповідаєш? Брат Славко і Тамара, "Н. Ж.", Авгсбург.

Ukrainian Sa r New-paper "Og l-e". Wit Permission of UNRRA TEAM 114 October 1945

Український часопис «Наше Життя» видаває Секція Журналітів при СУПЖ в Авгсбурзі. РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Адр са Редакції й Адміністрації:

AUGSBURG Somme-Ka-eue.

Bud-druherei Anton Hieber, Augsburg 3000/9. 3 46